

Σ.Β.Θ.Κ.Ε.

Σύνδεσμος Βιομηχανιών
Θεσσαλίας &
Κεντρικής Ελλάδος

**Βασικά συμπεράσματα έρευνας
Α' εξαμήνου 2012 για την
Οικονομική Κρίση στις Επιχειρήσεις**

Βασικά συμπεράσματα έρευνας α΄ εξαμήνου 2012

Η συνεχιζόμενη οικονομική κρίση, με πρόσθετα στοιχεία έντασης και αβεβαιότητας, η μείωση της οικονομικής δραστηριότητας, η παλινωδίες του πολιτικού κύκλου και η ραγδαία μείωση της πιστωτικής επέκτασης, συνεχίζει να διαβρώνει τις εναπομείνουσες αντοχές του παραγωγικού δυναμικού. Η δυναμική της ύφεσης, που βαίνει εντεινόμενη (6,5% το α΄ τρίμηνο του '12) συνεχίζει να επηρεάζει αρνητικά τον γενικό δείκτη της εγχώριας παραγωγής, που τον Μάιο του 2012 μειώθηκε σε ποσοστό 2,9%, λόγω της μείωσης της κατανάλωσης.

Η δυσμενής αυτή κατάσταση αποτυπώνεται με απόλυτη ευκρίνεια στα στοιχεία της έρευνας του α΄ εξαμήνου του 2012, εγείροντας πλέον σοβαρά ερωτηματικά για την ικανότητα πλέον του εγχώριου παραγωγικού δυναμικού να αντιμετωπίσει την επέλαση των αντίξοων συνθηκών, που για τρία και πλέον χρόνια βιώνει.

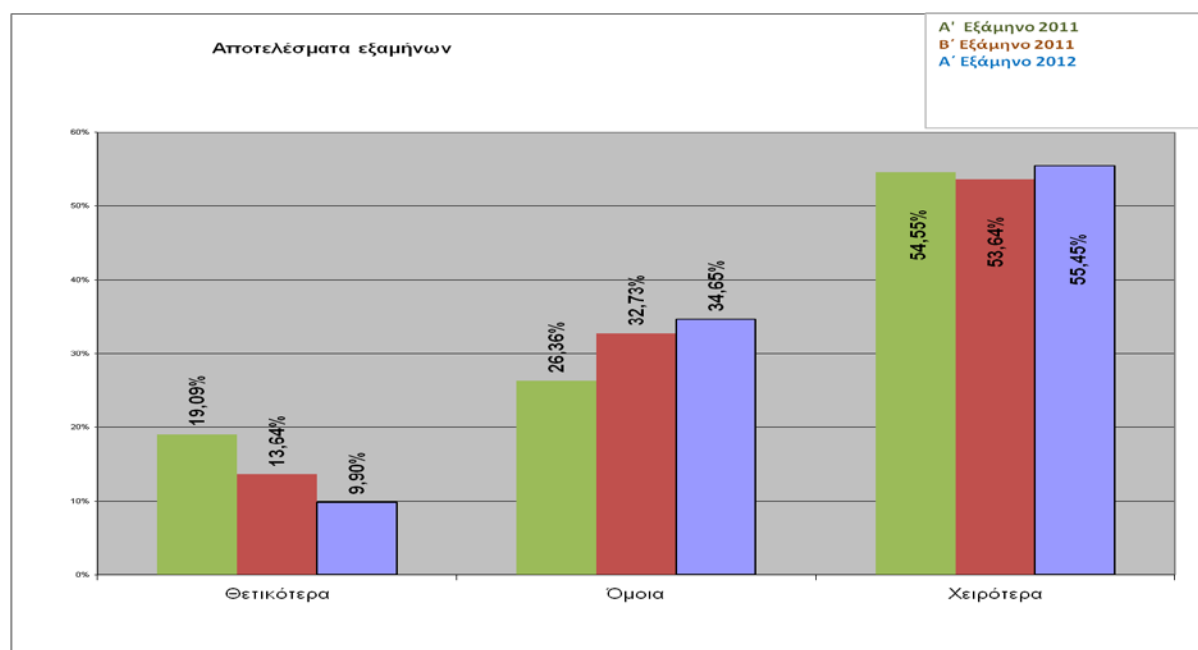
Η τακτική έρευνα, που πραγματοποιεί ο Σύνδεσμος Βιομηχανιών Θεσσαλίας & Κεντρικής Ελλάδος κάθε εξάμηνο, μεταξύ των επιχειρήσεων – μελών του επιβεβαιώνει την δυσκολία των συνθηκών υπό τις οποίες λειτουργούν οι επιχειρήσεις ενώ κλάδοι ολόκληροι συνεχίζουν να βρίσκονται σε φάση μακράς ύφεσης με το κλίμα αισιοδοξίας στην αγορά να συνεχίζει να είναι είδος σε ανεπάρκεια.

Τα συμπεράσματα από την έρευνα, η οποία πραγματοποιήθηκε στην περίοδο από 16/6/12 έως 30/6/2012, και στην οποία συμμετείχαν 101 μεταποιητικές επιχειρήσεις των Νομών της Θεσσαλίας και της Στερεάς Ελλάδος περιέχουν όλα εκείνα τα συστατικά στοιχεία, που επιβεβαιώνουν την επιδείνωση του παραγωγικού έργου, την απαισιοδοξία, που κυριαρχεί στην επιχειρηματική κοινότητα, αλλά και την αναγκαιότητα μεγαλύτερης αποφασιστικότητας στις πολιτικές για την ανάκαμψη της οικονομίας. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε με ερωτηματολόγιο πολλαπλών ερωτήσεων, και ταυτότητά της είναι η εξής:

ΑΝΑ ΝΟΜΟ	
ΜΑΓΝΗΣΙΑ	42
ΚΑΡΔΙΤΣΑ	10
ΤΡΙΚΑΛΑ	11
ΕΥΒΟΙΑ	11
ΒΟΙΩΤΙΑ	16
ΦΘΙΩΤΙΔΑ-ΦΩΚΙΔΑ	11
ΣΥΝΟΛΟ	101
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ	
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	63
ΣΤΕΡΕΑ	38
ΣΥΝΟΛΟ	101
ΑΓΘΑ	
ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΑ	8
ΕΝΔΙΑΜΕΣΑ	49
ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ	44
ΜΕΓΕΘΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ
ΜΙΚΡΕΣ 42	391
ΜΕΣΑΙΕΣ 20	655
ΜΕΓΑΛΕΣ 39	7190
ΣΥΝΟΛΟ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ	8236

Τα βασικά συμπεράσματα είναι τα εξής:

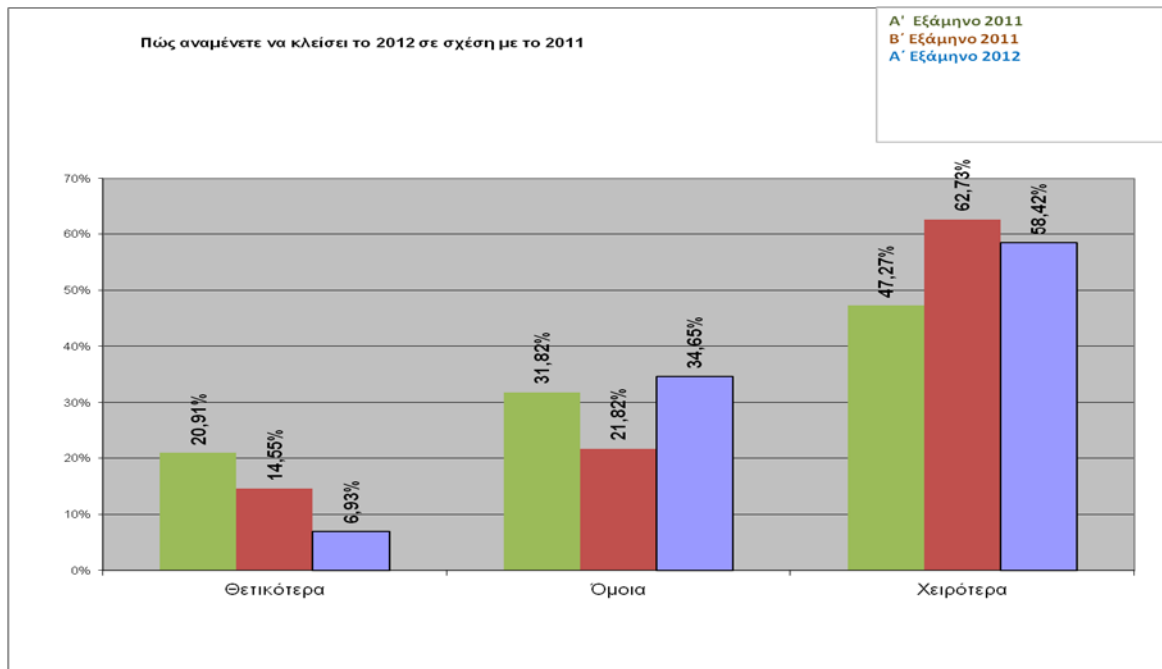
1. Τα αποτελέσματα του α' εξαμήνου του '12 παρουσιάζουν επιδείνωση ακόμη μεγαλύτερη σε σχέση με τα δύο προηγούμενα εξάμηνα. Οι επιχειρήσεις, που έδιναν θετικά αποτελέσματα μειώθηκαν περαιτέρω, και μετακινήθηκαν στην περιοχή που υποδηλώνει στασιμότητα, ενώ συνέχισαν να αυξάνονται εκείνες με χειρότερα αποτελέσματα.

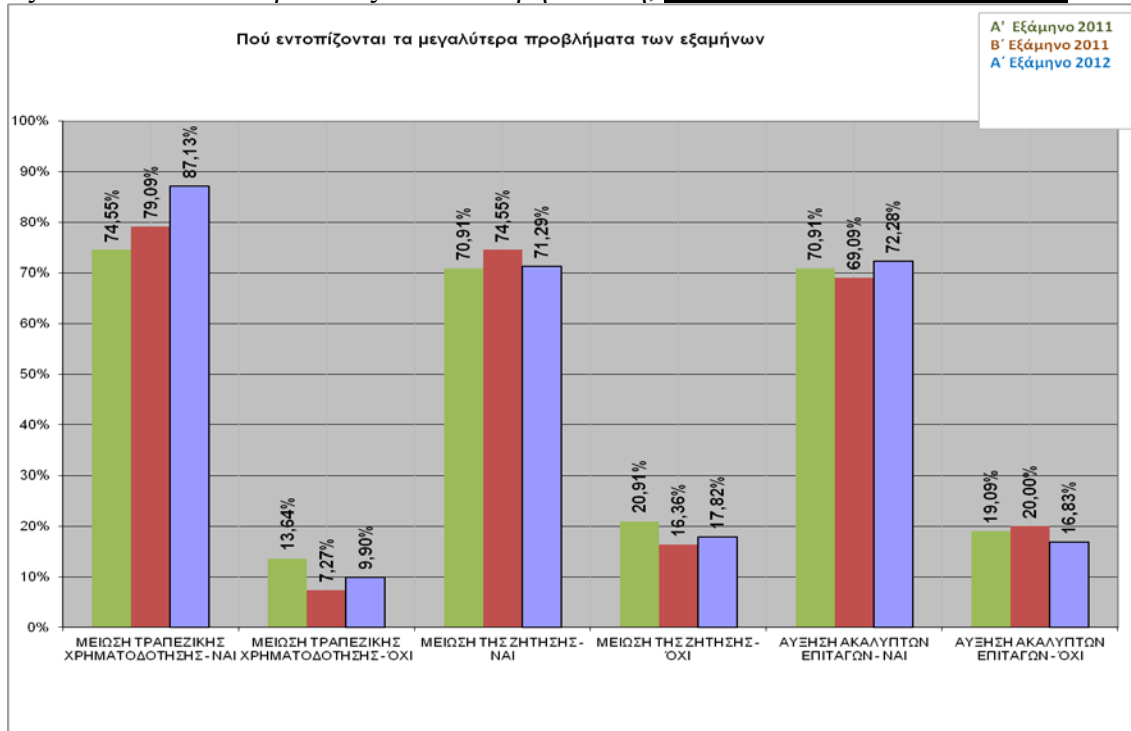
Σε επίπεδο κλάδων εξαιρετικά απογοητευτικά είναι τα αποτελέσματα των κεφαλαιουχικών¹ αγαθών, ενώ ακολουθεί ο κλάδος των ενδιάμεσων. Σε επίπεδο περιφερειών τα χειρότερα αποτελέσματα καταγράφονται σε αυτή της Στερεάς Ελλάδος. (Παράρτημα – Γραφήματα Περιφερειών).

2. Οι εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για το πώς θα κλείσει το 2012, διαμορφώνονται απαισιόδοξες, δεδομένου ότι με τα τρέχοντα δεδομένα δεν μπορεί να περιγραφεί μία διαφορετική εξέλιξη.

¹ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΑ ΑΓΑΘΑ: 26 Κατασκευή άλλων προϊόντων από μη μεταλλικά ορυκτά, 27 Παραγωγή βασικών μετάλλων, 28 Κατασκευή μεταλλικών προϊόντων, με εξαίρεση τα μηχανήματα και τα είδη εξοπλισμού, 29 Κατασκευή μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού μ.α.κ., 34 Κατασκευή αυτοκινήτων οχημάτων κατασκευή ρυμουλκούμενων και ημιρυμουλκούμενων οχημάτων, 45 Κατασκευές
 ΕΝΔΙΑΜΕΣΑ ΑΓΑΘΑ: 13 Εξόρυξη μεταλλούχων μεταλλευμάτων, 14 Άλλες εξορυκτικές και λατομικές δραστηριότητες, 17 Παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών υλών, 20 Βιομηχανία ξύλου και κατασκευή προϊόντων από ξύλο και φελλό, εκτός από τα έπιπλα, κατασκευή ειδών καλαθοποιίας και σπαρτοπλεκτικής, 21 Παραγωγή χαρτοπολτού, χαρτιού και προϊόντων από χαρτί, 36 Κατασκευή επίπλων λοιπές βιομηχανίες
 μ.α.κ. ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ: 15 Βιομηχανία τροφίμων και ποτών, 22 Εκδόσεις, εκτυπώσεις και αναπαραγωγή προεγγεγραμμένων μέσων εγγραφής ήχου και εικόνας και μέσων πληροφορικής, 23 Παραγωγή οπτανθρακα (κωκ), προϊόντων διύλισης πετρελαίου και πυρηνικών καυσίμων, 24 Παραγωγή χημικών ουσιών και προϊόντων, 25 Κατασκευή προϊόντων από ελαστικό (καουτσούκ) και πλαστικές ύλες

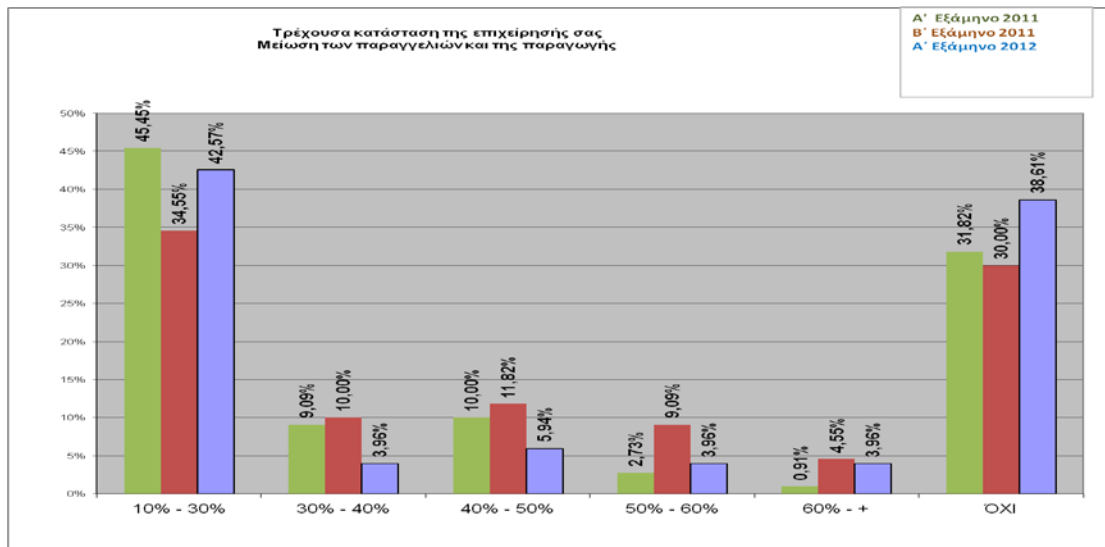

3. Ενώ τα γενικότερα προβλήματα της ζήτησης και της εμπιστοσύνης στην αγορά εξακολουθούν να παρουσιάζουν ιδιαίτερη ένταση, **το κορυφαίο πλέον πρόβλημα**

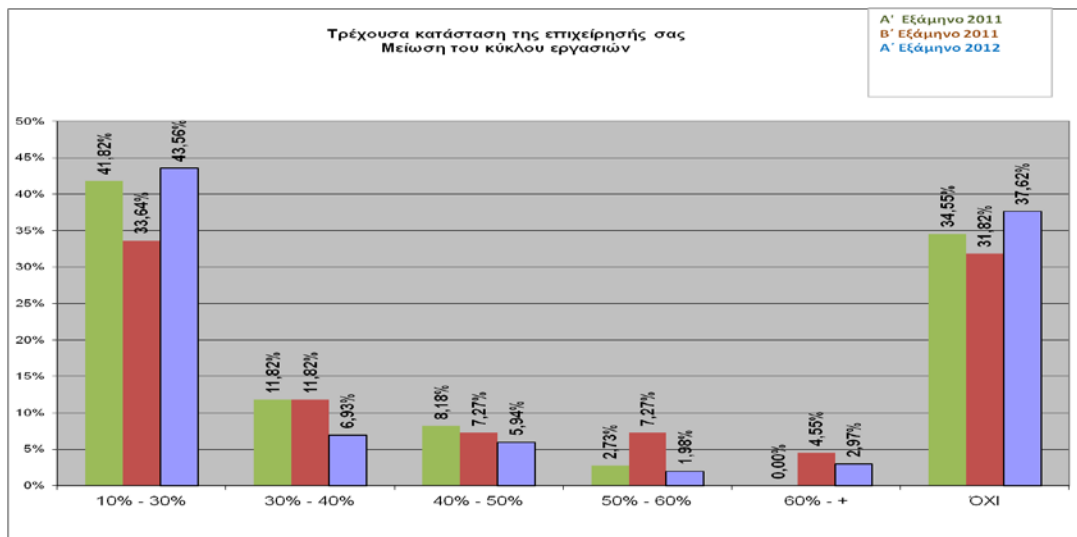
των επιχειρήσεων αναδεικνύεται αυτό της χρηματοδότησης. Η κατάσταση πλέον της σχέσης των επιχειρήσεων με τις τράπεζες έχει ξεφύγει από την τυπική συνεργασία της πίστης και έχει επεκταθεί σε όλο το φάσμα της επιχειρησιακής λειτουργίας, αφού οι τράπεζες αδυνατούν να εγγυηθούν ακόμη και τις συναλλαγές των επιχειρήσεων στο εξωτερικό.

4. Η συνεχής μείωση του παραγωγικού έργου επιβεβαιώνεται και από τα στοιχεία του συγκεκριμένου Πίνακα. Ωστόσο, αν αναλυθεί η εικόνα σε επίπεδο κλάδων, οι επιχειρήσεις των κεφαλαιουχικών αγαθών καταγράφουν μειώσεις, που κινούνται

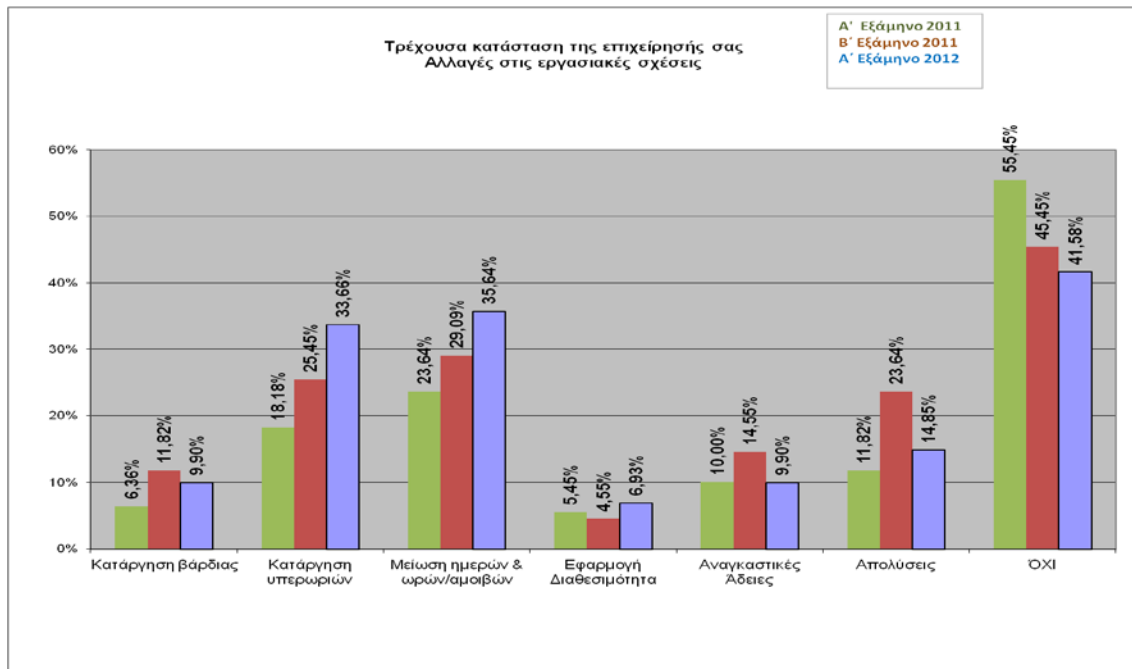
πέραν του 10%-30%, και επεκτείνονται, ευδιάκριτα, πλέον, και σε ποσοστά πέραν του 60%.

5. Ανάλογα άσχημη εμφανίζεται και η εικόνα σε σχέση με τον κύκλο εργασιών των επιχειρήσεων του δείγματος. Το μόνο παρήγορο, που μπορεί να σχολιαστεί θετικά

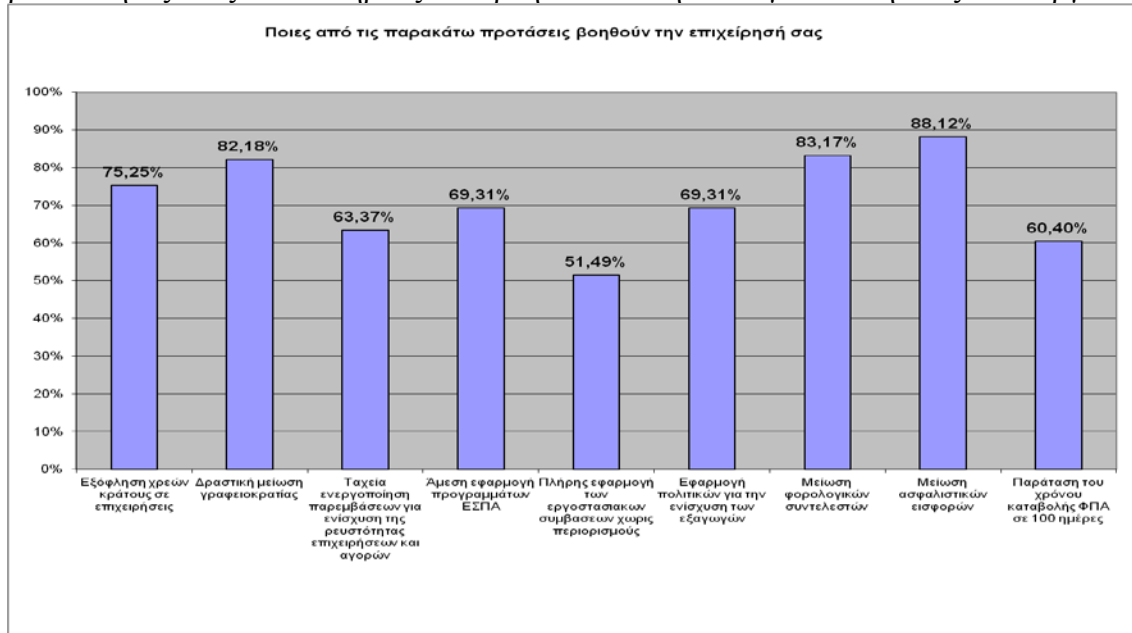
είναι το γεγονός ότι ένα ποσοστό πάνω από 37% δεν έχει μειώσεις σε παραγγελίες, παραγωγή και κύκλο εργασιών, και αυτό οφείλεται κατά κύριο λόγο στα καταναλωτικά αγαθά (το 50% και πλέον του κλάδου), τα οποία ακόμη έχουν δυνάμεις αντίστασης.

6. Σε ό,τι αφορά στις εργασιακές σχέσεις, οι δραματικοί περιορισμοί σε παραγγελίες, παραγωγή και τζίρο, επηρεάζουν, πλέον, έντονα και ευθέως όλες τις εναλλακτικές λύσεις των εργασιακών σχέσεων.

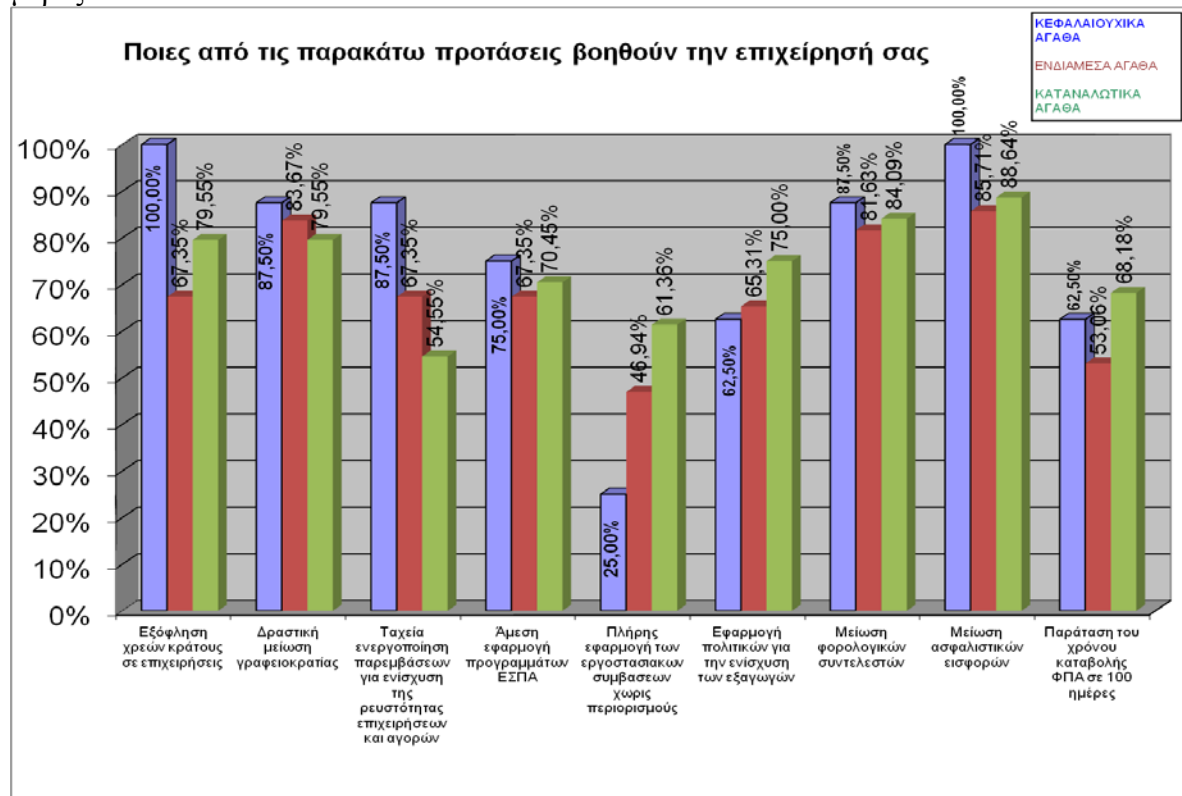
Από την παρούσα εικόνα, και με δεδομένο, ότι μειώνεται δραματικά ο αριθμός των επιχειρήσεων που δεν έχουν προχωρήσει σε αλλαγές σε εργασιακές σχέσεις, μπορεί να υπογραμμιστεί ότι οι δυνατότητες αποτελεσματικών εσωτερικών μεταβολών, βρίσκονται σε οριακό σημείο. Δηλαδή, οι επιχειρήσεις, ό,τι μπορούσαν να κάνουν για να διατηρήσουν αλώβητο το εργατικό τους δυναμικό το έχουν κάνει. Ενδεχομένως, τα επόμενα βήματα να είναι περισσότερο οδυνηρά.

7. Οι επιχειρήσεις εντοπίζουν ως πεδία αλλαγών για την βελτίωση της δραστηριότητάς τους περιοχές, που αφενός απορροφούν μεγάλο μέρος της ρευστότητάς τους αλλά επηρεάζουν αρνητικά και την ανταγωνιστική τους λειτουργία.

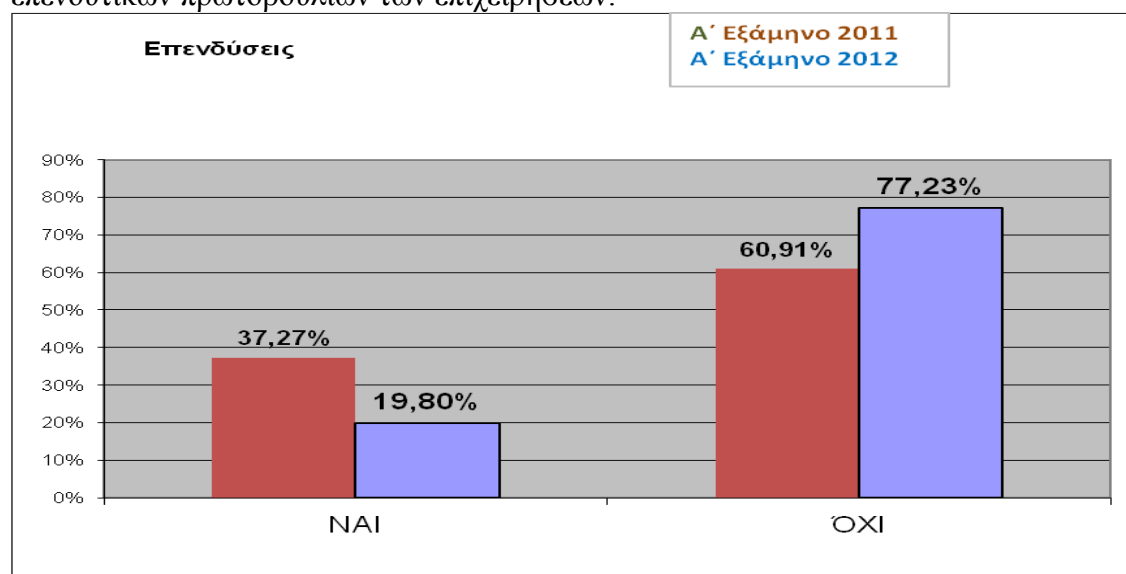
Είναι χαρακτηριστικό, ότι η μείωση των ασφαλιστικών εισφορών, αποτελεί την πρώτη επιλογή τους ενώ η πάταξη της γραφειοκρατίας την αμέσως επόμενη, ενώ πιεστικά προβάλλει η αναγκαιότητα μείωσης της φορολογίας, εφαρμογής πολιτικών

ενίσχυσης των εξαγωγών και αύξησης του χρόνου εξόφλησης του ΦΠΑ σε 100 μέρες.

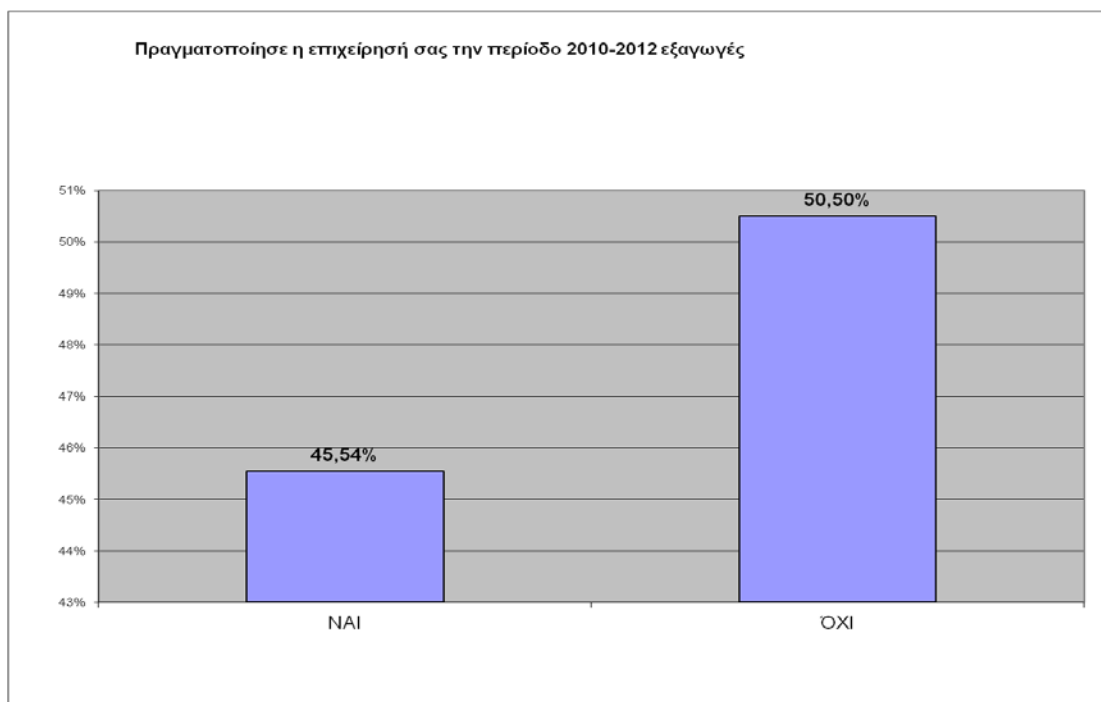
Πάντως, αναλύοντας την εικόνα σε επίπεδο κλάδων, είναι σαφές ότι οι επιχειρήσεις των κεφαλαιουχικών αγαθών έχουν πολύ περισσότερες εστιασμένες απαιτήσεις στην εξόφληση των κρατικών υποχρεώσεων, στην μείωση των ασφαλιστικών εισφορών, στην ενίσχυση με κάθε τρόπο της ρευστότητας της αγοράς και των επιχειρήσεων καθώς και στην δραστική μείωση της γραφειοκρατίας.

8. Η αβεβαιότητα και τα επιχειρηματικά αδιέξοδα φαίνονται και στο επίπεδο των επενδυτικών πρωτοβουλιών των επιχειρήσεων.

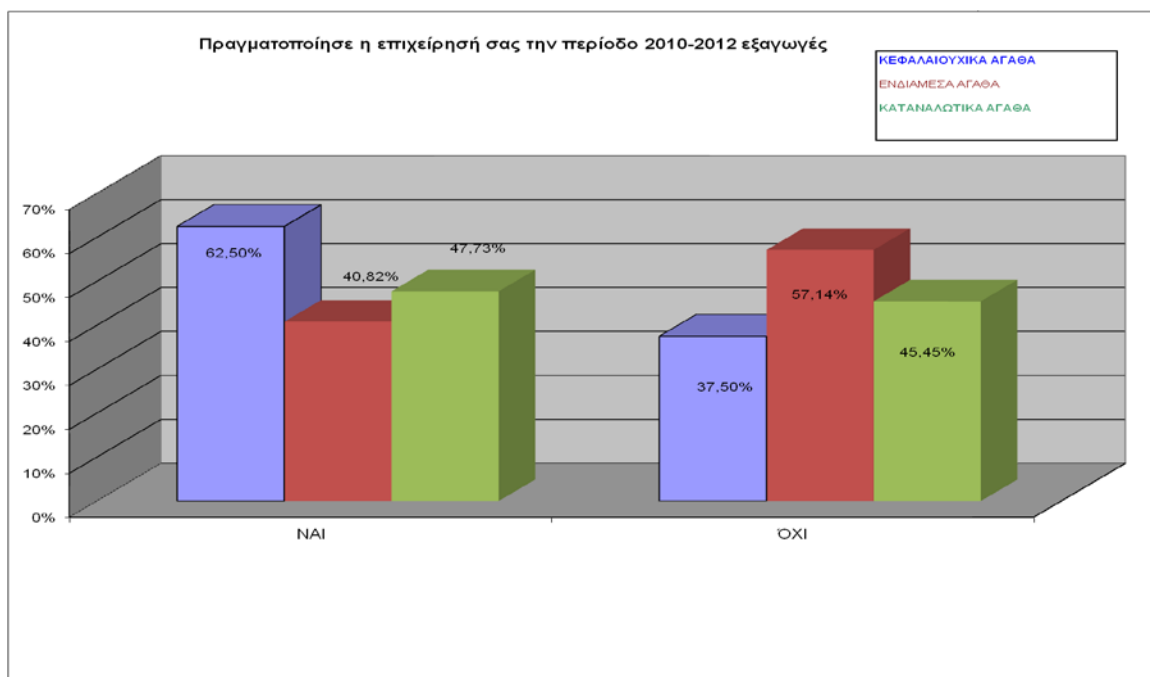
Το επιχειρηματικό κλίμα και οι συνεχείς πιέσεις του επιχειρηματικού έργου περιορίζουν δραματικά τον επιχειρηματικό ορίζοντα, γεγονός που αποτυπώνεται, ως δείκτης αισιοδοξίας, στην επενδυτική απόφαση. Η διαφορά της επιχειρηματικής στάσης σε σχέση με το αντίστοιχο εξάμηνο του '11 είναι σαφής.

9. Η προσπάθεια των επιχειρήσεων να αντιμετωπίσουν την συνεχιζόμενη μείωση της

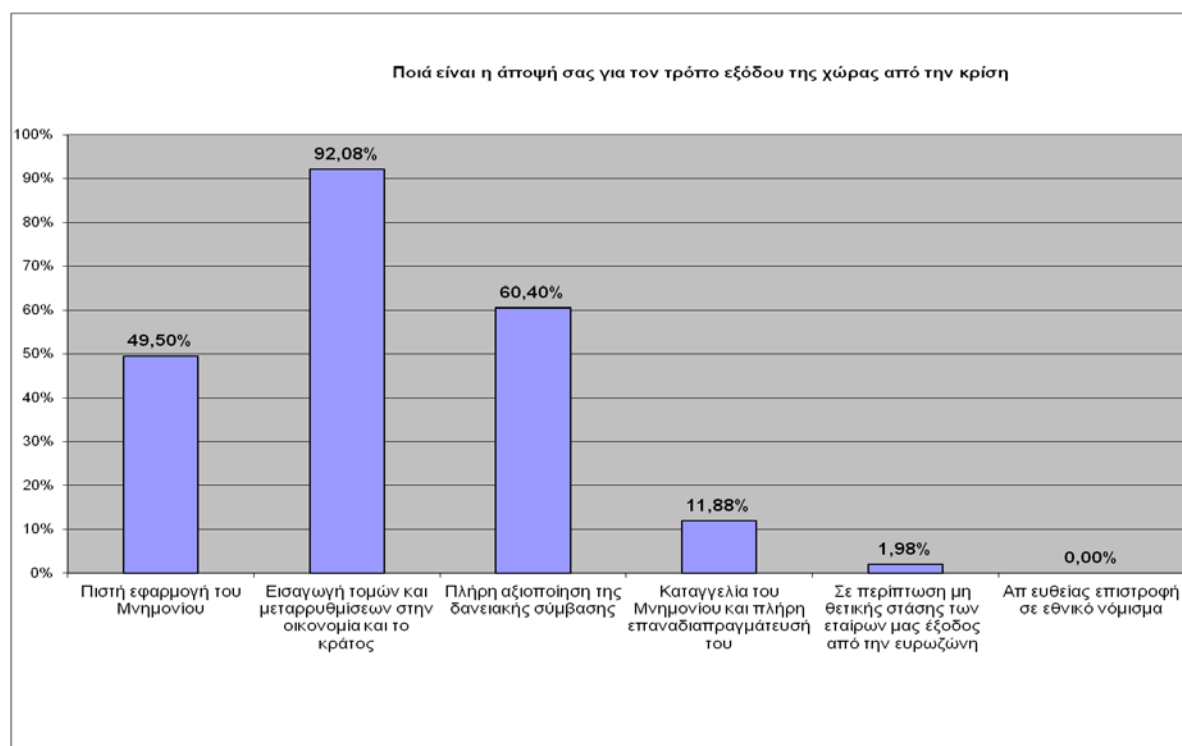
εσωτερικής ζήτησης αναζητώντας ευκαιρίες στις διεθνείς αγορές είναι συνεχιζόμενη. Για το α' εξάμηνο του 2012 το ποσοστό, που προκύπτει από τις κυλιόμενες έρευνες του Συνδέσμου συνεχίζει να είναι ενθαρρυντικό.

Ωστόσο, αξίζει να σημειωθεί ότι ο κλάδος με την περισσότερο εξωστρεφή συμπεριφορά είναι αυτός των κεφαλαιουχικών αγαθών, ο οποίος με δεδομένη την

εξαντλημένη εσωτερική ζήτηση στρέφει την προσοχή του σε αγορές του εξωτερικού με την προσδοκία να ισοσκελίσει όσο το δυνατόν τις υφιστάμενες απώλειες.

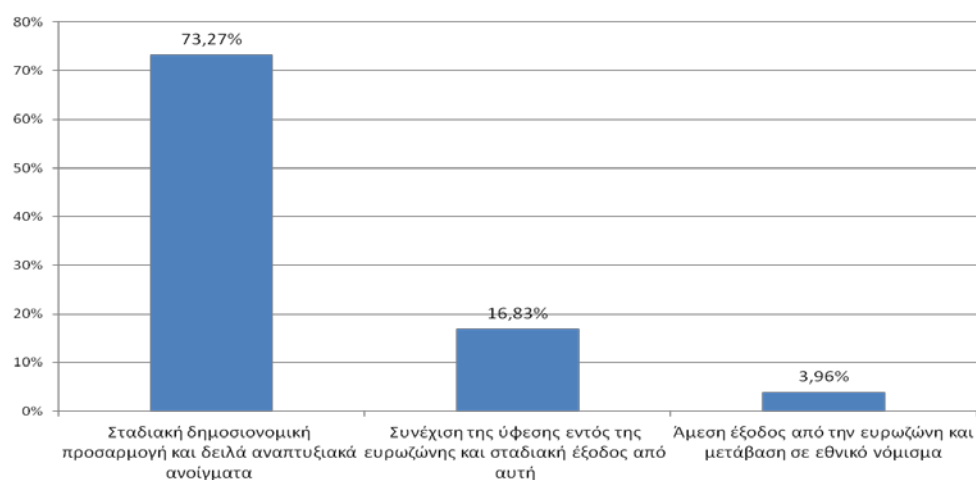
10. Η στάση των επιχειρήσεων του δείγματος στην ερώτηση «Ποια είναι η άποψή σας για τον τρόπο εξόδου της χώρας από την κρίση» είναι εξαιρετικά ρεαλιστική, και

αντιμετωπίζεται με πλήρη συνέπεια, παρά την παραζάλη του πολιτικού κύκλου και την αντιφατικότητα των μηνυμάτων. Με σταθερότητα οι επιχειρήσεις θεωρούν ότι μόνον η εισαγωγή τομών και μεταρρυθμίσεων στην οικονομία και το κράτος, με πλήρη αξιοποίηση της δανειακής σύμβασης και πιστή εφαρμογή του Μνημονίου, η χώρα θα καταφέρει να βγει από την κρίση και να επανέλθει σε ρυθμούς ανάπτυξης.

11. Εκτιμώντας οι επιχειρήσεις τόσο τα δεδομένα της ελληνικής οικονομίας, όσο και

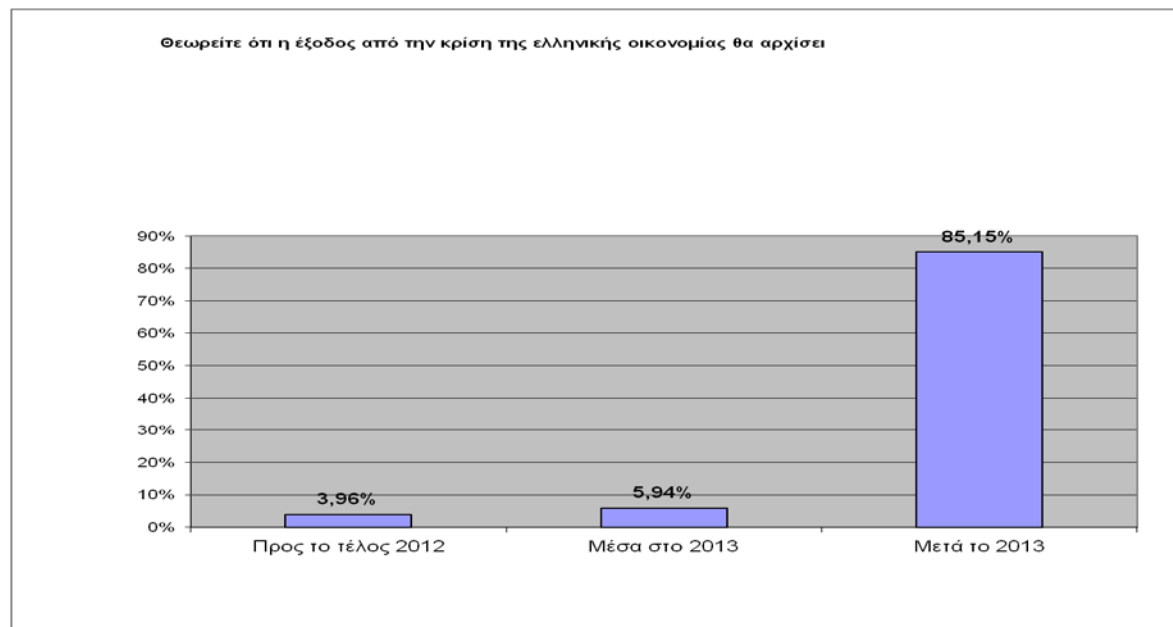
Ποια πιστεύετε ότι θα είναι η πορεία της οικονομίας την επόμενη 2ετία

τα σοβαρά διαρθρωτικά προβλήματα, που την χαρακτηρίζουν, με πολύ ρεαλισμό, θεωρούν ότι την επόμενη διετία η πορεία θα διακρίνεται από σταδιακή

δημοσιονομική προσαρμογή και δειλά αναπτυξιακά ανοίγματα. Αντίθετα, ένα μικρό ποσοστό εκφράζει την απαισιόδοξη πλευρά του σεναρίου, που θεωρεί ότι η ύφεση θα συνεχίσει, εντός της ευρωζώνης, οπότε σταδιακά η χώρα θα εξέλθει από αυτή.

12. Τέλος, οι επιχειρήσεις, αξιολογώντας τα δεδομένα του επιχειρηματικού και του

οικονομικού περιβάλλοντος, θεωρούν ότι η προοπτική εξόδου της ελληνικής οικονομίας από την κρίση μετατίθεται πέραν του 2013, γεγονός που δικαιολογείται και από το κλίμα αβεβαιότητας που βιώνουν.

Συμπερασματικά, η συνολική εικόνα που παρέχει η Έρευνα συγκυρίας, για το α' εξάμηνο του 2012, είναι εξαιρετικά απογοητευτική και δεν αφήνει περιθώρια παρερμηνείας. Οι επιχειρήσεις προοδευτικά ωθούνται σε μία αδιέξοδη πορεία, η οποία χαρακτηρίζεται από αντιξοότητες, ανασφάλεια και αβεβαιότητα. Το περιβάλλον, στο οποίο καλούνται να δραστηριοποιηθούν δεν τις εξασφαλίζει ούτε καν τα αναγκαία, που είναι η ρευστότητα, ενώ ειδικά οι εξαγωγικές επιχειρήσεις, αντί να ενισχύονται με πολιτικές βελτίωσης της ανταγωνιστικότητάς τους υφίστανται το κόστος μίας σειράς ανεργμάτων παρεμβάσεων, που υπονομεύουν το έργο τους. Η πιστωτική ασφυξία, η δραματική μείωση της ρευστότητας και η δραματική μείωση της εσωτερικής ζήτησης οδηγεί την παραγωγή σε συρρίκνωση και τις εργασιακές σχέσεις σε οριακό επίπεδο. Ολόκληροι κλάδοι, όπως αυτός των κεφαλαιουχικών αλλά σε μεγάλο βαθμό και των ενδιάμεσων αγαθών, πλήττονται, πλέον, ανεπανόρθωτα, αδυνατώντας να αντιμετωπίσουν, πλέον, το βάρος της ασφυκτικής πίεσης. Η αναμενόμενη εξόφληση των υποχρεώσεων του κράτους προς την αγορά παραμένει ανεκπλήρωτη, που διαφορετικά θα αποτελούσε σοβαρή τονωτική ένεση στην ρευστότητα της αγοράς. Τέλος, ήδη πολλές επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν πλέον πρόβλημα με τις προμήθειές τους σε πρώτες ύλες, με δεδομένο το αβέβαιο οικονομικό μέλλον της χώρας. Ειδικά αυτή η πτυχή της κρίσης, που εδράζεται στην αναξιοπιστία του κράτους και διαχέεται στην μόνη δραστηριότητα, που δεν ευθύνεται για την κατάσταση αυτή, την μεταποιητική, μπορεί σταδιακά να εξελιχθεί από περιορισμό σε πρώτες, ενδιάμεσες ύλες και επενδυτικά αγαθά, σε προϊόντα και εμπορεύματα ειδών πρώτης ανάγκης, τα οποία καλύπτουν ανάγκες της κατανάλωσης.

Τέλος, όσο αυτή η κατάσταση της ασάφειας και της απουσίας αποφασιστικών πολιτικών θα διαρκεί αμετάβλητη, οι συνθήκες λειτουργίας των επιχειρήσεων θα παρακολουθούν μία πορεία αβεβαιότητας, που οδηγεί σε εξελίξεις ανυπολόγιστου οικονομικού και κοινωνικού κόστους. Αντίθετα, η έγκαιρη εφαρμογή αποτελεσματικών πολιτικών, που μπορούν να εγείρουν αναπτυξιακό ανάχωμα στην σημερινή κατάσταση, είναι το μοναδικό αντίδοτο στην σταδιακή ανατροπή της αβεβαιότητας και την εμπέδωση ενός κλίματος αισιοδοξίας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΣΕ ΜΟΡΦΗ POWERPOINT

Σύνολα Νομών

Σύνολα Περιφερειών

Σύνολα με βάση τον κλάδο των επιχειρήσεων

Σύνολα με βάση την απασχόληση

Σύνολο Ερωτηματολογίων

Σύνολο Ερωτηματολογίων – Σύγκριση 3 Εξαμήνων